

talking hands 🖐

talking hands

Hrvatski znakovni jezik

Gramatika

Hrvatski znakovni jezik prezentacija

Osobne zamjenice

U hrvatskome znakovnom jeziku osobne zamjenice iskazuju se kažiprstom kojim se upućuje na osobu o kojoj govorite. Vrlo je važno izreći osobnu zamjenicu kako bismo znali na koga se radnja odnosi.

ja

ti

on/ona/ono

mi

vi

oni/one/ona

Glagol BITI

U hrvatskome znakovnom jeziku ne postoji znak za nenaglašeni oblik prezenta glagola biti.

Rečenicu poput *Ja sam Ana* znakujete **JA A-N-A**.

Pri znakovanju rečenice Kako si? obavezno podignite bradu prema gore.

Pri predstavljanju rečenicu možete započeti s npr. JA IME A-N-A, odnosno JA A-N-A, što će odgovarati hrvatskome Zovem se Ana ili Ja sam Ana.

Kada predstavljate sebe ili neku drugu osobu i sričete ime i prezime ručnom abecedom, nije potrebno pokazati znak PREZIME prije izricanja prezimena. Napravite kratku pauzu nakon imena i nastavite.

Upitne rečenice

Kao što ste već naučili, znakovi u hrvatskome znakovnom jeziku nastaju kombinacijom pet parametara. Jedan su od njih i nemanualna obilježja.

Nemanualne oznake imaju vrlo bitnu ulogu pri postavljanju pitanja.

1. Potvrdno-niječna pitanja

Upravo nemanualne oznake u ovoj vrsti pitanja čine razliku između upitnih i izjavnih rečenica u hrvatskome znakovnom jeziku. Naime, potvrdna rečenica ONA GLUH (*Ona je gluha.*) i upitna rečenica ONA GLUH? (*Je li ona gluha?*) imaju jednak red riječi te su nemanualne oznake one koje ih razlikuju. Kod potvrdno-niječnih pitanja nemanualne oznake uključuju spuštenu bradu, glavu i tijelo prema naprijed, širom otvorene oči i uglavnom podignute obrve. Nemanualne oznake pojavljuju se na početku i zadržavaju do kraja rečenice.

2. Upitne rečenice s upitnom riječi

Upitne rečenice s upitnom riječi tvore se manualnim znakom i nemanualnom oznakom. Nemanualna oznaka uključuje podignutu glavu, odmahivanje glavom, podignuta ramena, uglavnom spuštene obrve i tijelo lagano nagnuto prema naprijed. Upitni znak može doći na početku i/ili na kraju rečenice.

Red riječi

Prema Milković (2005) osnovni je red riječi u hrvatskome znakovnom jeziku subjekt – predikat – objekt (S-P-O), no postoje i drugi dopušteni redovi riječi u rečenici koje ćete primjećivati daljnjim učenjem.

Jedna od dopuštenih vrsta rečenične strukture jest tema – komentar, a očituje se tako da se onaj dio rečenice koji se smatra temom, pa samim time i najvažnijim dijelom, smješta na početak rečenice nakon čega slijedi komentar.

Strukturu tema – komentar često vidamo u upitnim rečenicama s upitnom riječi. Nemanualne su oznake i u ovoj gramatičkoj strukturi nezaobilazne jer upravo one označavaju da se u rečenici promijenio red riječi. Najčešća je nemanualna oznaka koja prati spomenutu strukturu pauza, a slijedi je i položaj glave, odnosno obrva.

Potvrdne i niječne rečenice

Manualni znakovi DA i NE sadržavaju svoje nemanualne oznake u obliku potvrdnog kimanja glavom odnosno odmahivanja. Nužno je upotrebljavati pripadajuće nemanualne oznake svaki put kada odgovaramo s da ili ne.

Općenito, sve potvrdne rečenice sadrže nemanualnu oznaku na način da je glava lagano nagnuta prema naprijed, ponekad uz blago potvrdno kimanje i podignute obrve.

Niječne rečenice u hrvatskome znakovnom jeziku najčešće se negiraju znakom NE. Znak NE sadržava manualni znak za negaciju, a dolazi prije glagola na koji se negacija odnosi te nemanualnu oznaku u obliku odmahivanja glavom lijevo-desno koja se pojavljuje istodobno s manualnim znakom. Nemanualna oznaka može trajati do kraja glagolskog znaka, ponekad i do kraja rečenice. Osnovnoj nemanualnoj oznaci mogu se pridružiti i spuštene obrve, ako se želi pojačati negacija.

Manualni znakovi DA i NE mogu se ponoviti i na kraju rečenice u svrhu naglašavanja onoga što je rečeno u rečenici.

Glagolska vremena

PRIJE
prošlo vrijeme

BUDE
buduće vrijeme

Literatura

Tarczay Uzun, Tajana. 2023. Znakuj i ti, A1 udžbenik za učenje hrvatskoga znakovnog jezika. Hrvatski savez gluhoslijepih osoba Dodir. Zagreb

2022-1-IT02-KA220-ADU-000088507

talking hands

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financirano od strane EU. Sadržaj izražen u prezentaciji isključivoje odgovornost Saveza Dodir i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta EU.